

Заворотна І.О.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Науковий керівник: к.е.н., доц. каф. обліку аналізу і аудиту Ковтуненко К.В.

Одеський національний політехнічний університет, м.Одеса

Ринкова трансформація економіки вимагає теоретичного переосмислення та практичного удосконалення форм і методів фінансового забезпечення розвитку сфери освіти економічної системи держави. Загальноприйнятим є теоретичне положення про пріоритетну роль держави не тільки у фінансовому забезпеченні розвитку освіти, а й в активному регулюванні нею механізму надання освітніх послуг з метою досягнення оптимізації різних джерел фінансування. Проблема ефективного використання фінансових ресурсів повною мірою стосується бюджетних установ. При розробці механізму сучасних фінансово-економічних відносин бюджетних установ в нинішніх умовах суттєвим є питання формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, важливою складовою яких є кошти спеціального фонду.

Актуальність питання інформатизації в сфері суспільно-економічного життя цілком очевидна. Потреба в розробці й застосуванні ефективних і адекватних комп'ютерних програм та технологій сьогодні зростає. На сьогоднішній день у бюджетних установах відчувається гостра потреба в розширенні аналітичних робіт. У зв'язку з цим автоматизація установи з урахуванням ЕОМ стає об'єктивною необхідністю.

Проте слід зауважити, що автоматизації обліку сприяє низка факторів, зокрема, таких, як прискорена комп'ютеризація суспільства, розвиток нових інформаційних технологій, наукові підходи щодо організації праці. Все це є основою для розробки і впровадження як відносно простих автоматизованих робочих місць (АРМ), спрямованих на вирішення конкретних локальних задач, так і комплексних автоматизованих систем управління (АСУ), які діють у великих підрозділах закладів, установ і організацій бюджетної сфери, де розв'язуються задачі різного спрямування [1].

Більшість установ використовує для ведення електронного обліку програми Excel, Word. На їх базі можливо лише виконання певних функцій (формувані аналітичні показники і документи, відображати господарські операції, планувати доходи і видатки не як систему, а як окрему операцію). Звичайно, для управління та контролю бюджетними установами цього недостатньо, але і їх можна використовувати за відсутністю альтернатив.

Обчислювальна техніка суттєво підвищує якість обробки облікової інформації. При цьому застосування комп'ютерів змінює зміст та організацію праці облікового персоналу: зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, систематизації облікових показників, заповнення реєстрів та звітних форм. В умовах використання комп'ютерних технологій відбувається зміна системи облікового процесу, підвищення якості та рівня управління. Ще одним важливим фактором є те, що автоматизація виконання облікових операцій сприяє зменшенню кількості помилок та можливості їх оперативного виправлення.

Автоматизовані інформаційні системи бухгалтерського обліку бюджетної установи повинні сприяти підвищенню якості облікової інформації, що можливе при виконанні певних умов [2]:

- розробка програм автоматизації обліку;
- можливість удосконалення програмних продуктів у випадку зміни методології та методики обліку, оперативне реагування на зміну законодавства;
- можливість та вільний доступ до поновлюваної бази;
- єдиний принцип обробки та систематизації первинних документів, формування зведеної документації, системи внутрішньої документації тощо;
- створення баз даних для оперативного отримання інформації в електронному вигляді для обліку, аналізу і контролю діяльності установи;
- можливість подання електронних форм звітності у системі казначейського обслуговування та обміну даних;
- можливість використання зовнішніх документів, наприклад, Word-файлів, Excel-файлів тощо;
- можливість коригування системи програми під свою установу, тобто вона повинна бути створена на базі конфігуратору.

Виконання цих умов дасть змогу не тільки удосконалити ведення обліку, підвищити якість облікової роботи, а й створити повноцінну систему, яка буде вирішувати цілу низку практичних та управлінських завдань, зокрема, контролю за наявністю та використанням бюджетних коштів. По-друге, раціоналізувати обліковий процес з точки зору виконання облікових операцій, якості та достовірності отримуваної інформації про господарську діяльність бюджетної установи.

Таким чином, неодмінною умовою вдосконалення управління у будь-якій бюджетній установі, є докорінна реконструкція його технічної та інформаційної бази на основі автоматизованої системи обліку з використанням сучасних програмних продуктів. Впровадження програмних продуктів дасть змогу бюджетним установам не тільки вести облік операцій по наданню послуг і розрахунків по них, але й створити цілу інформаційну систему, яка дозволить аналізувати роботу всієї установи та своєчасно приймати управлінські рішення.

Організація конкретного АРМ не тільки служить передумовою автоматизації робіт, які складають функціональний зміст робочого місця, але й створює умови автоматизації облікових робіт на суміжних робочих місцях [3].

Автоматизація процесу обліку дає можливість економити установі свій час і кошти. Саме це і зумовлює актуальність автоматизації обліку, оскільки організація бухгалтерського обліку в умовах його комп'ютеризації залежить у першу чергу від реалізованого на відповідних технічних засобах програмного забезпечення, вибір якого є найважливішим моментом у створення комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, оскільки відповідає вибору форми обліку установи.

Список літератури:

1. Писаревська Т.А. та ін. Інформаційні системи в управлінні персоналом та економіки праці. – К., КНЕУ, 2006. – 284 с.
2. Хорунжак Н.М., Сисюк С.В. Комп'ютеризація обліку в бюджетних установах. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Eir/2009_1/142-146. – Заголовок з екрану.
3. Утенкова К.О. Перспективи комп'ютеризації обліку в бюджетних установах / К.О.Утенкова // Облік і фінанси АПК. – 2006. – №8. – С.85-87.